

(174) “कल शब्दसंख्यानयोः” (I-भ्वादिः-497. सक. सेट्. आत्म.)

‘कलेः कालयति क्षेपे, गतिसंख्यानयोर्द्वयोः ।

कलयेत्, शब्दसंख्यानविषये कलते शपि ॥’ (श्लो-155) इति देवः ।

कालकः-लिका, कालकः-लिका, चिकलिषकः-षिका, चाकलकः-लिका ;

कलिता-त्री, कालयिता-त्री, चिकलिषिता-त्री, चाकलिता-त्री ;

— कालयन्-न्ती, कालयिष्यन्-न्ती-ती ;

कलमानः, कालयमानः, चिकलिषमाणः, चाकल्यमानः ;

कलिष्यमाणः, कालयिष्यमाणः, चिकलिषिष्यमाणः, चाकलिष्यमाणः ;

कल्-कलौ-कलः ; — — —

कलितम्-तः, कालितः-तम्, चिकलिषितः, चाकलितः-तवान् ;

^Aकलः, विकलः, सकलः, ¹कलनः, कालः, चिकलिषुः, चिकालयिषुः, चाकलः ;

कलितव्यम्, कालयितव्यम्, चिकलिषितव्यम्, चाकलितव्यम् ;

²प्रनिकलनीयम्, प्रनिकालनीयम्, चिकलिषणीयम्, चाकलनीयम् ;

काल्यम्, काल्यम्, चिकलिष्यम्, चाकल्यम् ;

ईषत्कलः-दुष्कलः-सुकलः ; — — —

कल्यमानः, काल्यमानः, चिकलिष्यमाणः, चाकल्यमानः ;

³कालः-काली, कालः, चिकलिषः, चाकलः ;

कलितुम्, कालयितुम्, चिकलिषितुम्, चाकलितुम् ;

कलितः, ⁴कला, कालना, चिकलिषा, चिकालयिषा, चाकला ;

कलनम्, कालनम्, चिकलिषणम्, चाकलनम् ;

कलित्वा, कालयित्वा, चिकलिषित्वा, चाकलित्वा ;

1. ‘अनुदात्तेतश्च हलादेः’ (3-2-149) इति युच् ताच्छीलिकः ।

2. ‘शेषे विभाषा—’ (8-4-18) इति णत्वनिषेधः ।

3. ‘अकर्तरि च कारके संज्ञायाम्’ (3-3-19) इति घञ् । स्त्रियां ‘जानपद—’,

(4-1-42) इत्यादिना ङीष् वर्णे विवक्षिते, काली । अन्यत्र काला ।

4. बाहुलकात् अङ् ।

A. ‘मामल्यमानं स्मितमल्लिकावलीमाभाल्यदैत्याधिपमल्लनोद्धुरम् ।

कलोरुकल्लोलकलिन्दजाजले बालैस्तयूभिस्सह देवनोत्सुकम् ॥’ धा.का. 1-64.